

הדמעות זלגו מעיני!

מאת

אהובה קראוס

בת 22, ילידת הארץ ותושבת רחובות. נשואה לעקיבא קראוס, פקיד בנק. מחזיקה בשיא הארצי בקפיצה לגובה. זכתה החודש במדליית זהב במשחקי אסיה במנילה, בירת הפיליפינים.

שוב עד כמה רב כוחו של הספורט.

למגילה הגענו עיפים ורצוצים. העיר בת מזון התושבים קיבלה אותנו על ידי שתי משלחות: המשלחת הרשמית של הועדה המארחת וקונסול הכבוד של ישראל במקום, ד"ר אינסט סימקי, אחד האנשים הדגולים שפגשתי בו אי פעם.

למרות החום הרב ששרר (35.5 מעלות בצל) היתה קבלת הפנים היהודית חמה עד מאד. הקהילה מימנה את הוצאות שיכוננו (תשע לירות ליום לכל אחד) והומינה אותנו מדי יום ביומו להתארח אצל משפחה אחרת.

למעשה לא היינו צריכים להיות רעבים לכשהגענו. כי הזמן עמד כאילו. כשהתקדמנו לעבר המטרה נאלצנו להיזן את השעון אחרונינו, כך, שכאשר שלחתי, כעבור שבוע,

אהובה קראוס בחלוקת המדליות

מה קרה למוסאדק?

מברק בשעה 7 בערב על נצחוני בקפיצה לגובה הגיע המברק לישראל... בשעה 7.

שיכון באוניברסיטה

ד"ר יעקובסון, תעשיין מקומי, התגלה לנו כאח ממש. הוא גייס עבורנו מכוניות מיוחדות והלהיב את 300 המשפחות היהודיות במנילה בקשר החי שיצר בינינו. מלבד זה קבלנו שלשה דולר ליום, דמי ששועים ובזבוב. אך שלא כדוגמת הונג קונג היתה מנילה העיר היקרה ביותר בעולם. ארוחת בוקר עלתה לנו, במסעדה הוולה ביותר, כשתים וחצי לירות. מיותר לציין כמה עלתה ארוחת צהריים.

הכפר האולימפי של המשחקים בו התאכסנו אף הספורטאים 18' ארצות אסיה, היה מפורז על פני שטח גדול למדי, ואנו שוכנו בתדר' האוניברסיטה במרכז העיר.

כאשר נכנסתי לחדרי, מצאתי בו כבר את שכנתי לחדר. היתה זו נערה שחומה ונמוכת קומה מצ'יילון. היא הציגה את עצמה: ג'ין ד'ה קרצר, ומיד החלה בינינו, שיתוף ש" הפכה לידידות כנה בת שבוע וחצי. ג'ין הרבתה לספר לי על דרכה בספורט. היא היתה אתלטית קלת רגליים. שעמדה לתחר בריצות 100 ו-200 מטרים. משר שבועי, הקדישה מחצית כל יום להכנות למרוצים אלה. לאחר מכן, בייכת הדיון, התאכזר לה הגורל באשמת עצביה: היא הוצאה מהמרוצים המוקדמים לאחר שנפסלה פעמיים בדינוק. אני לעומתה, עברתי אמונים שקטים, ולמרות שלא היה איש שדירכני (בדומה לדוב ויואב), נדמה לי שכל מה שעשיתי היה נכון מבחינה מקצועית. עזרי מעט שב לימודי בסמינר

מה שאני זוכרת יותר מכל דבר אחר במסע הארוך למשחקי אסיה זוהי השעה 02.00. בשעה זו יצאנו ביום רביעי, ה-22 לאפריל, משהד התעופה בלודי, ובשעה זו חזרנו, אני ושלושת הגברים שהיו את המשלחת הצנועה. בשבוע שעבר לארץ.

מטעננו לא היה גדוש מתנות. הוא היה צנוע מאד והוסיף למוזרות ולמדינה ומשקל קטן, אך יקר מאד: ארבע מדליות, פרי עמלם של שלושה נציגים ישראלים, שזכו לת" הילה תחת השמש הלוהטת של בירת א"י הפיליפינים, מנילה.

אותו בוקר הייתי עוד כאילו בגילופין. לא האמנתי כי אני שוב בבית הקטן ברחובות. מה המרחק בין רחובות לתל-אביב? 20 קילומטרים? דוד בן-דוב, הקלעי שלנו, היה נאלץ לעבור מרחק כפול מזה בכל יום רק כדי להתאמן בקליעה למטרה. כאשר תושב אסיה אומר, "זה נמצא שם, לא רחוק" הוא עלול להתכוון למרחק בין מתולה ואילת.

התרגשות ובסחון

עתה כשהמדליה המוזהבת הנושאת מצדה האחד דמות אתלטי יחני, ומן העבר השני את דיוקנו של ג'וזה מרקדו ריואל, מונחת בגאוה בין שאר הפרסים שבביתי, קל לי יותר לתאר את פרטי המסע הארוך. משך כל הדרך למנילה הייתי אסירתה הנכנעת של ההתרגשות, אם כי לא איבדתי אף לשניה את בטחוני העצמי. כל מחשבותי נכבו על סיכויי בתחרות הקפיצה לגובה. הרי כל כך הרבה דובר בארץ על סיכויי הטובים. אסור היה לי לאכזב אותם.

המטוס הקפריסאי, שבלע אותנו בלוד, חנך לגבי את שרשרת טיסותי באויר: מניקוסיה המשכנו לקאראי, בירת פאקיסטן. היה זה יום נאה, אך חמים. במטוס ראיתי אדם מוכר מאד משוחח עם אדם מוכר אחר. התברר שהיו אלה חברי הנהלת הסוכנות יעקב ורובל וח"כ מפא"י יונה כסה, שנסעו לוועידות בכורמה ואוסטרליה. לא הרחק מהם עיינו שני גברים במפות גיאוגרפיות. הם ספרו לנו כי הם יהודים מברזיל המקיפים את כדור-הארץ. מישהו אמר שודאי אין הם עניים. ליותר מזה לא הצלחתי להאזין. הרגשתי בחילה, והשקית שלפני עשתה לי אותה שעה שירות גדול.

לכלותה הגענו שוב בשעה המפורסמת: 02.00. אלא ששעה זו בלוד צוננת ברק כלל ומקרת את העצמות. בעוד שבטור היהודית אין צורך בשמש, כדי להישרף מתום.

עוד יותר חם היה בבנקוק, בירת סיאם, שם חיכו לנו כשלושים מיהודי העיר ובראשם ד"ר יעקובסון, קונסול הכבוד של ישראל, שקרא כנראה את מחשבותינו, והביא אותנו ביד למקום בו המקלחת קרות.

הפתעה בהונג קונג

הונג קונג גרמה לנו הפתעה גדולה. איש מאתנו לא חשב על העיר הזאת במיוחד, פרט ליואב רענן, הקפצן למים, שהזכיר כמה שמות של מתחריו לעתיד. תיארונו לעצמנו את העיר כלא-שונה מאחרות. מיד התאכזבנו לטובה. הונג קונג היא מהדורה שניה של חיפה שלנו. היא בנויה בחלקו הגדול על חוף הים ובחלקה הצובה בלע של הר. כאשר נחת המטוס בשדה התעופה עצמתי את עיני מרוב פחד פני יגעו הוא בצלע המחודדת. אחר כך נאמר לי כי לא הייתי הפחדנית היחידה.

היתה זאת שעת בין-הערביים. כל יהודי העיר ערכו לנו קבלת פנים נלהבת בתוספת סעודת-ערב שנמשכה עד חצות. למחרת עשינו הכרה עם הריקשות המפורסמות — אותן מרכבות דו-גלגליות, הנסחכות על ידי אדם במקום סוס. איש מאתנו לא חקר ריקשה. אינני יודעת בדיוק למה. נדמה לי כי לכולנו היתה הרגשה אחת: הריקשה הזכירה לנו את תמונת העבדות.

בהונג קונג ראיתי לראשונה את תוצאות הישגי נשי אסיה באתלטיקה. לאחר שבארץ נתקבלו תוצאות שסתרו זו את זו, באותו פרק זמן כבר ידעתי כי התחרות לא תהיה קלה, וכי שתי נערות יפאניות עברו את הגובה של 1.55 מטר בתחרות האחרונה בטוקיו. לבי פעם בחזקה.

בבוקר עברנו ברפסודות-ענקי. ששאו את מכוניתנו לעבר העיר קולון. במשך הטיוול הקצר נוכחנו לדעת כי החיים בהונג קונג זולים מאד: ככר לחם. עולה בפרוטות.

אותו ערב התכוננו לקראת כבדת-הדרך האחרונה: מנילה. ואם לא נתקלנו עד כה בכל קבלות-מכס וכדומה, הרי הפעם קרה הפנצ'ר הראשון. בדיני לא היו אשרות תחומות לכניסה לפיליפינים, פשוט לא הספקנו לסדר את העניין בארץ. מפאת חוסר בנציגות מתאימה, יצאנו למנילה רק עם כרטיסי-משתתפים, ובהונג קונג לא ידעו השלטונות מה לעשות.

כוחו של הספורט

בראש הלך ראש-משלחננו, ד"ר משה הרניק, שדרכונו המלא אשרות קודמות, הוחתם מיד. אך אנו נעצרנו והורשנו לעלות למטוס רק לאחר שהוסברה לממונה על שדה התעופה מטרת נסיעתנו. יחס זה צויין מיד כנזיר ביותר, והוכיח

• ראשון המודים בשלטון הספרדי באיי הפיליפינים, הומת בריה במנילה, בשנת 1896.

** חלק ממושבבת הונג קונג הבריטית, סופרד ממנה על-ידי מיצ'ר'ים

למורי התעמלות, אותם עזבתי באמצע בגלל הנסיעה.

בשדה הירקק של מגרש-האימונים הנחתי את רף הקפיצה על 1.47 מטר, כעבור יומיים היה הרף בגובה 1.50 מטר. וכשעברתי גובה זה בבגד אימון, ידעתי כי אני בסדר.

צפיה ליום הדין

יום התחרות שלי קרב. בשבת, ה-1 למאי, צעדנו במצעד הפתיחה בסדר א"ב, לפני יפאן ואחרי אינדונזיה. המשלחת שלנו צעדה בסדר זה: יואב רענן נשא את הדגל. ד"ר הרניק, אנכי ודוב בן-דוב צעדנו אחרינו בשורה עורפית, כדי ליצור רווח כלשהו בין מאות המשתתפים, שעמדו כאילו לבלוע אותנו. על הבמה הקטנה עלה אתלט פיליפיני, מייג'ור גייטון, שייצג את ארצו בשלוש אולימפיאדות בקליעה למטרה, וזכה לאחר מכן בארבע מדליות במשחקי אסיה.

כמה יריות תותחים וג'יסון השביע בקול רועד את הספורטאים, לתחר ברוח ספורט אמיתית וחברית, למען הספורט ולמען כבוד מולדתו של כל נציג... אחר הפועו מאות רקדניות ורקדנים בלבוש לאומי וביצעו ריקודי-עם עתיקים. זה היה יפה, אך די משעמם. למחרת החל הקרב הגדול.

יומים ישבתי ביצע וחכיתי ליום שלישי, יום-הדין שלי. חזיתי במרוצי 100 מטר לגברים (10.6 שניות), כיצד קפצו שלושה אתלטים 1.95 מטר לגובה וראיתי את ממוטו נאמבו, ספרינטרית יפאנית בגזחת ב-100 מטרים לנשים. התברר שנאמבו היתה בתו של אתלט יפאני נידע משנות השלושים, שהגיע בקפיצה לרוחק לסנטימטרים ספורים מתחת לקו השמונה מטרים.

על כח המנצחים

ביום השלישי לתחרויות עלה לחץ-דמי לשיא. בגד האימון היה סחוט מויעה בגלל החום, ורק הגשם הטרופי שירד קודם לכן ריענן במעט את האויר השרבי. הוצגתי ביחד עם כל המשתתפים לפני תא הכבוד, ולקריאת הרמקול ב" אנגלית: קריאה ראשונה לקפיצה לגובה, נשים" ניצבתי בלב פועם ליד עמודי-הקפיצה. השאר כבר ידוע. לאחר סדרת קפיצות מרתקות הונח הרף על גובה 1.50 מטר, ועמי נשאר לפליטה שתי יריבות מיפאן.

בקפיצה הראשונה עברתי את הגובה וזכיתי למחיאות כפיים סוערות, שפתחו בהדרגה למרות הצלחתן של היפאניות לעשות כמוני.

הגובה כעת הוא 1.55 מטרים הכריזו הקריין. שתי היפאניות ניתרו במקום כדי לרפות את שריריהן. אני ישבתי במנוחה, וניסיתי לאטום את אוזני. זה לא עזר. פעימות הלב היו חזקות מדי.

לכשנקראתי לקפוץ, הפילה כבר יפאנית אחת את הרף. התריכותי רצתי לעומת העמודים והרמתי את רגלי השמאלית מעלה מעלה. כל מה שאני זוכרת הוא ששכבתי על האדמה הרכה המעורבת בנסורת ושמעתי רעש גדול של מחיאות כפיים. היה זה רגע מאושר, ששם קץ למלאי-ההתרגשות, שהצטבר בקרבי משך זמן רב.

עקבתי אחר מאמצן השני והשלישי של יריבותי, אך ההמנון היפאני, שצליליו נשמעו במנילה פעמים כה רבות, לא נוגן הפעם. לאחר שניסיתי לשוא לעבור גובה של 1.57 מטר לבד, עליתי לבמת המנצחים. צלילים מזורזים של התקעה בקצו בחלל-האיצטד המלא 30 אלף צופים. הדגל היקר התרומם אט אט מערבי של המגרש, והכל עמד דום. לאחר מכן אמרו לי שדמעות זלגו מעיני. זה היה פרט קטן לעומת הרגע הגדול.

אותו לילה הלכתי לישון, בפעם הראשונה לאחר שבוע, יותר מאוחר מהשעה עשר.

הפיליפינים החלו להתעניו בנו עוד יותר, והפכנו לאנשים נכבדים לא רק תודות לצבע עורנו הלבן, אותו לילה נשאל ד"ר הרניק שאלה תמימה: "אמור לנו אדוני הרוקטור, מה קרה לד"ר מוחמד מוסאדק שלכם?"

ראש משלחננו היה צריך להתחיל הכל מכראשית, כדי להעמיד את המקומיים על טעותם.

הסו מברקי ברכה

מרב השמחה למדלית הזהב שלי שכחנו כמעט את יואב, שהחל למחרת לעשות חיל בקפיצות למים.

חמשת אלפים צופים, שרובם היו פיליפינים, עיקמו במקצת את פניהם לנוכח ריבוי הנצחונות היפאניים. הם לא שכחו את הזמן בו היה בן-הארץ הכבושה נאלץ להחזות קידה לפני כל יפאני שטייל ברחוב. יואב, בנצחוננו בקפיצה מגובה של שלושה מטרים, זכה לתשואות כה רמות עד כי היינו מוכרחים להביץ שהיתה זאת התרגשות משנת-המין, ולא מאהבת-מרדכי.

וכאילו לא היה די בכך למשלחת הקטנה שלנו, הביאו לנו יואב ודוב עוד שתי מדליות נוספות, של כסף ושל ארד, והמניות עלו שוב מעלה מעלה.

כאשר נזכרנו בדרך החזרה הארוכה והמייגעת המצפה לנו, נתחלחלנו. אולם התברר שלא השתעממנו. הפעם ראינו את בנקוק מחוש, על קפיצי-בודה ומאורות החשיש שבה. עברנו מעל הודו-סין, סבלי להרגיש את המלחמה, שהתחוללה על הקרקע, ועקפנו סערת-טייפון עזה, שמנעה בעדנו מלנחות בהונג קונג.

כשחזרתי הביתה חיכו לי המון מברקי-ברכה. מספר כפול מאלה שקבלתי ליום נשואי.